

Kwartaalmonitor Zakelijke dienstverlening

Eerste kwartaal 2016

Breed gedragen omzetgroei bij start 2016

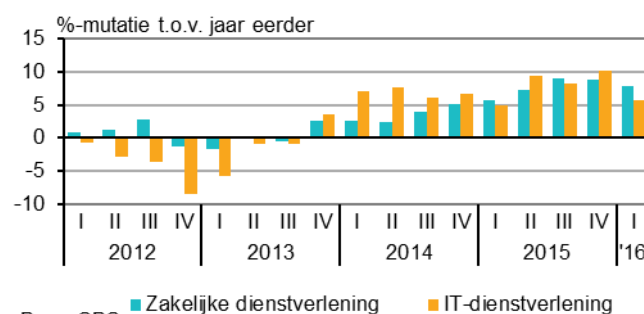
- Totaal zakelijke en IT-dienstverlening: Sterke start zakelijke dienstverlening
- IT-dienstverlening: Omzetgroei houdt aan in het eerste kwartaal
- Rechtskundige en administratieve dienstverleners: Sterke omzetgroei administratieve dienstverlening
- Architecten- en ingenieursbureaus: Aantal faillissementen architecten stijgt
- Reclame- en marktonderzoekbureaus: 2016 start met omzetstijging
- Schoonmaakbedrijven en hoveniers: Weer meer schoonmaakbedrijven failliet
- Uitzendbranche en arbeidsbemiddeling: Omzetgroei zet stevig door
- Economisch beeld: Ondernemersvertrouwen nog steeds hoog
- Uitgelicht: Bedrijfsresultaat architecten in 2014 toegenomen

De zakelijke dienstverlening is het jaar begonnen met een omzetstijging van 7,8 procent. De omzet groeit al anderhalf jaar met meer dan 5 procent op jaarbasis. Wel was de groei iets lager dan in de tweede helft van 2015. De IT-dienstverleners zagen hun omzet met 5,7 procent wederom stijgen, de groei is echter wel lager dan in de voorgaande kwartalen.

Het aantal faillissementen is gestegen in het eerste kwartaal van 2016, na drie kwartalen op rij te zijn gedaald. Daarnaast heeft het aantal nieuwe vacatures voor het tweede kwartaal op rij een nieuw hoogtepunt bereikt. Ook is het aantal startende en stoppende bedrijven gestegen ten opzichte van het vierde kwartaal van 2015, waarna er per saldo meer bedrijven actief zijn in de zakelijke dienstverlening.

Omzetontwikkeling zakelijke en IT-dienstverleners

Bron: CBS

[StatLine: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling](#)

[StatLine: Informatie en communicatie; omzetontwikkeling](#)

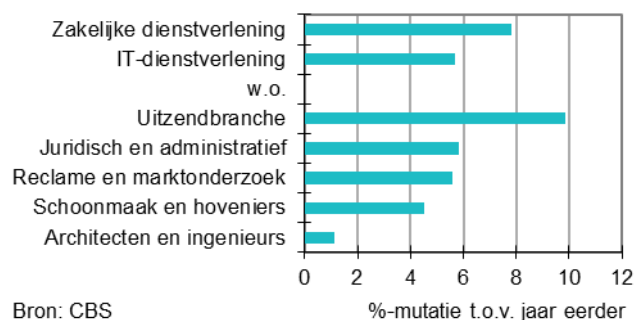
Totaal zakelijke en IT-dienstverlening

Sterke start zakelijke dienstverlening

Voor het tiende kwartaal op rij is zowel de omzet van de zakelijke dienstverleners als die van de IT-dienstverleners gestegen. Afgelopen kwartaal steeg de omzet met respectievelijk 7,8 en 5,7 procent. Hoewel de groei van de uitzendbranche met bijna 10 procent lager is dan in het vierde kwartaal van 2015, blijft de uitzendbranche de sterkste stijger binnen de zakelijke dienstverlening.

De groei bij de architecten en ingenieurs is afgenomen van 3,9 naar 1,1 procent ten opzichte van vorig kwartaal. Dit is de laagste groei sinds halverwege 2013. Hiermee heeft de branche ook met afstand de laagste groei binnen de zakelijke dienstverlening. De overige branches laten allen een licht hogere groei zien dan het voorgaande kwartaal.

Omzetontwikkeling IT en zakelijke dienstverleners

Bron: CBS

[StatLine: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling](#)

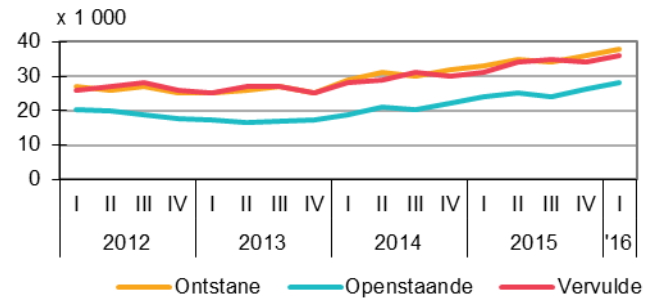
[StatLine: Informatie en communicatie; omzetontwikkeling](#)

Aantal vacatures bereikt nieuw hoogtepunt

Het aantal nieuwe vacatures heeft na de piek in het vierde kwartaal van 2015, met 38 duizend in het eerste kwartaal van 2016 opnieuw een record bereikt. Vanaf begin januari tot en met eind maart zijn er 2 duizend vacatures meer ontstaan dan in de periode oktober tot en met december van het jaar 2015. Sinds eind 2008 zijn er niet zoveel nieuwe vacatures ontstaan.

Ook het aantal openstaande vacatures is in de afgelopen zeven jaar niet zo hoog geweest als in het eerste kwartaal van dit jaar. Met ruim 28 duizend openstaande vacatures stonden er 2 duizend vacatures meer open dan in het vierde kwartaal van 2015, en zelfs 4 duizend meer dan in dezelfde periode een jaar eerder.

Aantal vacatures zakelijke dienstverlening

Bron: CBS

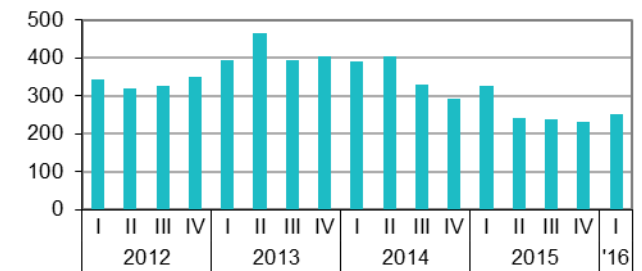
[StatLine: Vacatures](#)

Aantal faillissementen licht gestegen

Na drie kwartalen op rij waarin het aantal faillissementen onder de zakelijke dienstverleners daalde, is het aantal faillissementen in het eerste kwartaal van dit jaar gestegen tot 252. Dit zijn er 19 meer dan vorig kwartaal, maar wel 76 minder dan in dezelfde periode vorig jaar. Het aantal faillissementen ligt nog wel onder het gemiddelde van 341 per kwartaal van de afgelopen vier jaar.

Van alle bedrijven in Nederland zijn er in het eerste kwartaal 1 443 bedrijven bankroet gegaan. Ook hier is het aantal gestegen ten opzichte van het vierde kwartaal van 2015, maar ligt het aantal faillissementen wel lager dan het in het eerste kwartaal van 2015 toen er nog 1 802 bedrijven bankroet gingen. Ook ligt de hoeveelheid faillissementen van het totaal aantal bedrijven onder het gemiddelde van de afgelopen vier jaar.

Uitgesproken faillissementen zakelijke dienstverlening

Bron: CBS

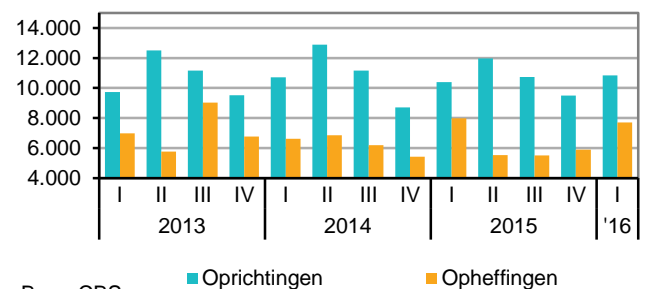
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

Meer starters, minder stoppers

In het eerste kwartaal van 2016 zijn 10 835 nieuwe bedrijven opgericht in de zakelijke dienstverlening. Dat is ruim 4 procent meer dan in dezelfde periode een jaar eerder. Daarnaast sloten 7 705 zakelijke dienstverleners definitief hun deuren tijdens het afgelopen kwartaal. Daarmee daalde het aantal stoppers met iets meer dan 3 procent in vergelijking met het eerste kwartaal van 2015. In de IT-dienstverlening zijn er 1 625 oprichtingen en 1 115 opheffingen geweest in het eerste kwartaal. Daarmee is ook in deze sector het aantal oprichtingen gestegen en het aantal opheffingen gedaald.

In totaal zijn aan het eind van het eerste kwartaal dit jaar 368 105 bedrijven actief in de zakelijke dienstverlening, ongeveer 4,5 procent meer dan een jaar eerder. De IT-dienstverlening telde op dat moment 54 605 bedrijven en dat is zo'n 6 procent meer dan aan het eind van het eerste kwartaal vorig jaar.

Aantal oprichtingen en opheffingen zakelijke dienstverlening

Bron: CBS

[StatLine: bedrijven; oprichtingen](#)

[StatLine: bedrijven; opheffingen](#)

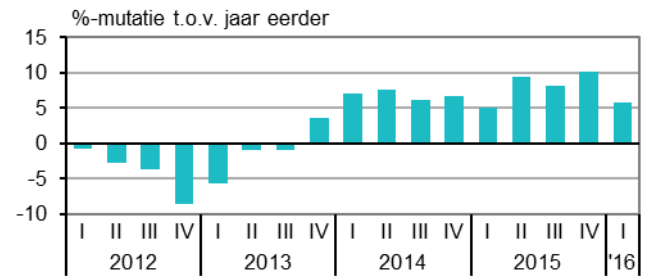
IT-dienstverlening

Omzetgroei houdt aan in het eerste kwartaal

In het eerste kwartaal van 2016 steeg de omzet in de IT-sector met 5,7 procent ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar. Vanaf het vierde kwartaal van 2013 is een periode aangebroken waarin in ieder kwartaal een omzetgroei is behaald.

De omzetgroei viel in het eerste kwartaal van 2016 lager uit dan in de laatste kwartalen van 2015. In 2015 was de omzetgroei gemiddeld 8,3 procent per kwartaal.

Omzetontwikkeling IT-dienstverlening

Bron: CBS

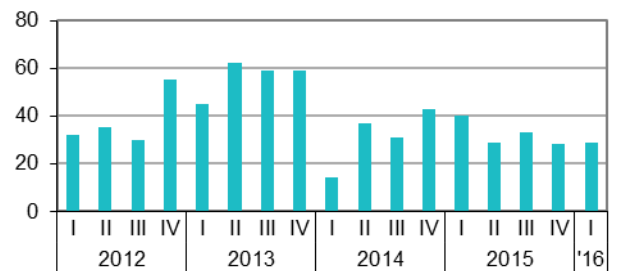
StatLine: Informatie en communicatie; omzetontwikkeling

Aantal faillissementen blijft stabiel

Het aantal bedrijven in de IT-dienstverlening dat in de eerste drie maanden van 2016 failliet ging is met 29 vergelijkbaar met het laatste kwartaal van 2015. Vanaf begin 2014 ligt het aantal faillissementen gemiddeld op 32 bedrijven per kwartaal.

Het aantal faillissementen is nu vier kwartalen op rij vrij stabiel. Dit na grotere schommelingen in de drie jaar daarvoor. Toen schommelde het aantal faillissementen tussen de 14 en 62 per kwartaal.

Uitgesproken faillissementen IT-dienstverlening

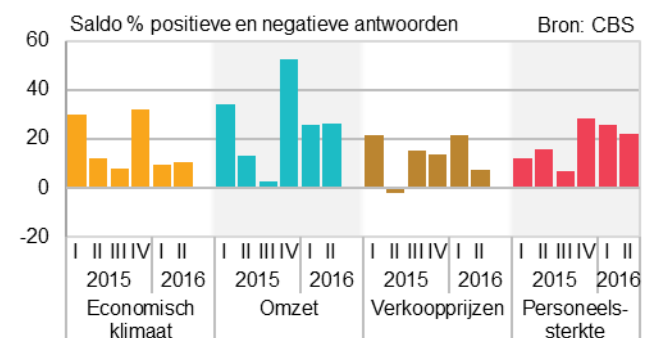
Bron: CBS

StatLine: Uitgesproken faillissementen

Positieve verwachtingen in IT-branche houden aan

Voor zowel het economisch klimaat, de omzet, als de personeelssterkte is de positieve stemming van ondernemers in de IT-branche nauwelijks veranderd ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Per saldo denkt 11 procent dat het economisch klimaat in het lopende kwartaal verder zal verbeteren. Een meerderheid van de ondernemers in de IT-dienstverlening verwacht dat de gemeten omzetgroei van de afgelopen jaren ook in het tweede kwartaal voortzet. Per saldo voorziet 26 procent van de ondernemers een groeiende omzet. Met een saldo van 22 is de verwachting voor de personeelssterkte, net als vorig kwartaal, positief. Per saldo verwacht 7 procent van de ondernemers een stijging van de tarieven die ze hun klanten in rekening brengen.

Verwachtingen IT-dienstverleners

StatLine: Conjuncturenquête Nederland

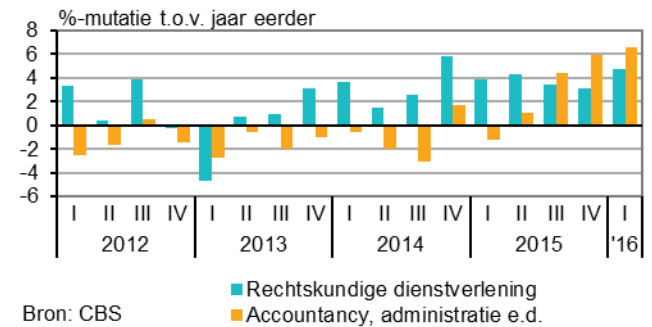
Rechtskundige en administratieve dienstverleners

Sterke omzetgroei administratieve dienstverlening

Zowel de rechtskundige als administratieve dienstverleners hebben in het eerste kwartaal van 2016 een omzetgroei gerealiseerd ten opzichte van de eerste drie maanden van 2015. Voor de bedrijven in de administratieve dienstverlening, zoals accountants en belastingadviseurs, was de groei met 6,5 procent de sterkste groei van de afgelopen vier jaar. Deze groei volgt op het herstel dat in het tweede kwartaal van 2015 aanving.

Sinds het tweede kwartaal van 2013 kent de rechtskundige dienstverlening, waaronder de notarissen, advocaten en juristen zijn ingedeeld, louter kwartalen met een positieve ontwikkeling van de omzet. De omzetgroei aan het begin van 2016 is met 4,7 procent sterker dan de gemiddelde groei per kwartaal in 2015, die 3,7 procent bedroeg.

Omzetontwikkeling rechtskundige en administratieve diensten

Bron: CBS

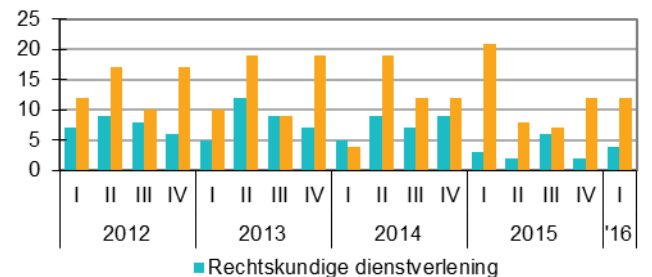
StatLine: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Aantal faillissementen ongewijzigd

Het aantal faillissementen in de administratieve dienstverlening in het eerste kwartaal van 2016 is met 12 vrijwel gelijk aan het gemiddelde per kwartaal van de drie voorgaande jaren. In vergelijking met het eerste kwartaal van 2015 is het aantal administratieve dienstverleners dat bankroet is gegaan wel gedaald met 9.

In de rechtskundige dienstverlening gingen 4 bedrijven failliet. Dit niveau is vergelijkbaar met de kwartalen van 2015 toen er gemiddeld 3 bedrijven failliet gingen. In 2013 en 2014 lag, met gemiddeld 8 bedrijven per kwartaal, het aantal faillissementen in deze sector hoger.

Uitgesproken faillissementen rechtskundige en administratieve diensten

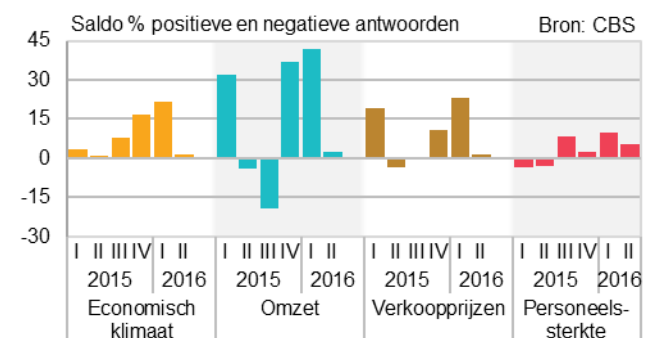
Bron: CBS

StatLine: Uitgesproken faillissementen

Neutrale verwachtingen onder juridische en administratieve dienstverleners

De verwachtingen van ondernemers in de juridische en administratieve diensten zijn per saldo neutraal. De verwachtingen waren een kwartaal eerder duidelijk positiever. Dit is vergelijkbaar met de verwachtingen die vorig jaar voor het tweede kwartaal werden uitgesproken. Het aantal ondernemers dat een verbetering van het economisch klimaat verwacht voor het tweede kwartaal 2016 en het aantal dat een verslechtering verwacht, houdt elkaar in evenwicht. Hetzelfde geldt voor de omzet en de verkoopprijzen. Alleen voor wat betreft de personeelssterkte heeft een kleine meerderheid positieve verwachtingen. Per saldo verwacht 6 procent van de juridische en administratieve dienstverleners een toename van de personeelssterkte.

Verwachtingen juridische en administratieve diensten

StatLine: Conjuncturenquête Nederland

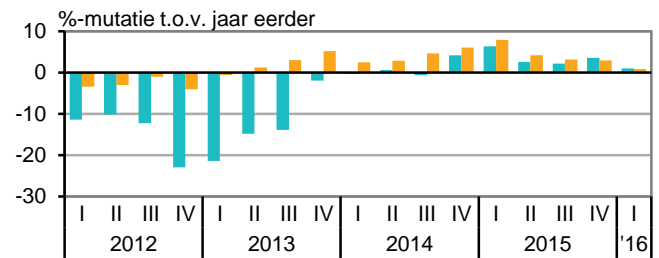
Architecten- en ingenieursbureaus

Omzetgroei zwakt af

In het eerste kwartaal van 2016 steeg de omzet van architectenbureaus met 1 procent ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. De omzetgroei is hiermee fors afgezwakt in vergelijking met een kwartaal eerder toen deze ruim 3,5 procent bedroeg. Het herstel dat begin 2014 inzette na vijf jaren van krimp, zet dus minder krachtig door.

De ingenieursbureaus noteerden in het eerste kwartaal een omzetgroei van 0,8 procent. Na forse omzetsdalingen sinds de economische crisis stijgt de omzet voor het elfde kwartaal op rij. De nu gemeten 0,8 procent omzetgroei is wel de laagste groei in deze reeks van omzetsstijgingen. Tevens is opvallend dat ingenieursbureaus voor het tweede kwartaal op rij minder groei kenden dan architecten.

Omzetontwikkeling architecten- en ingenieursbureaus

Bron: CBS ■ Architectenbureaus ■ Ingenieursbureaus

StatLine: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

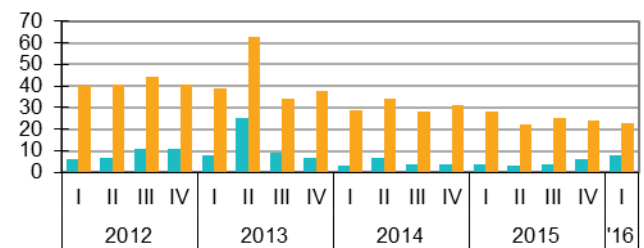
Aantal faillissementen architecten stijgt

In het eerste kwartaal van 2016 gingen 8 architectenbureaus failliet; dit waren er 2 meer dan in het vorige kwartaal. Ten opzichte van 2014 en 2015, waarin er gemiddeld ruim 4 bedrijven per kwartaal failliet gingen in de branche, is dit een aanzienlijke stijging.

Bij de ingenieursbureaus gingen 23 bedrijven op de fles, één minder dan een kwartaal eerder. Dit aantal ligt in lijn met 2015 waarin er gemiddeld ruim 24 ingenieursbureaus failliet gingen.

Het aantal faillissementen ligt aanzienlijk hoger dan bij de architecten, maar het aantal bedrijven is dan ook vijf keer zo groot.

Uitgesproken faillissementen architecten- en ingenieursbureaus

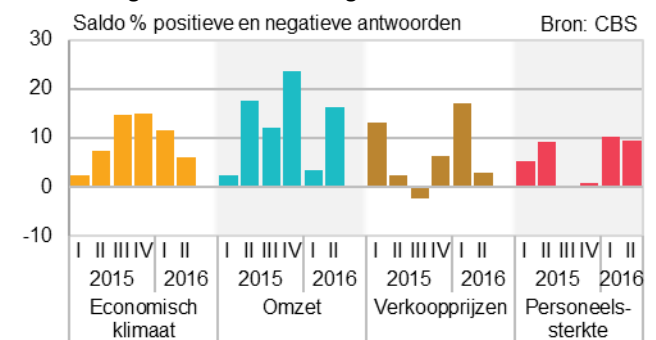
Bron: CBS ■ Architectenbureaus ■ Ingenieursbureaus

StatLine: Uitgesproken faillissementen

Architecten en ingenieursbureaus positief gestemd

Het aantal ondernemers in de architecten- en ingenieursbranche dat een uitbreiding van de personeelssterkte verwacht, is groter dan het aantal dat een afname voorziet. Daarmee denken architecten en ingenieurs hierover nagenoeg even positief als drie maanden geleden. Een meerderheid van de ondernemers rekent op een omzetgroei. De verwachtingen voor de omzet zijn nagenoeg gelijk aan het tweede kwartaal van vorig jaar. Nog steeds verwachten ondernemers een verbetering van het economisch klimaat, al is het aantal ondernemers dat een verbetering verwacht per saldo wel kleiner dan vorig kwartaal. De tarieven die ondernemers hanteren zullen naar verwachting per saldo bij 3 procent van de ondernemers stijgen. Dat is ongeveer gelijk aan het saldo verwachte tariefstijgingen in dezelfde periode vorig jaar.

Verwachtingen architecten- en ingenieursbureaus

StatLine: Conjuncturenquête Nederland

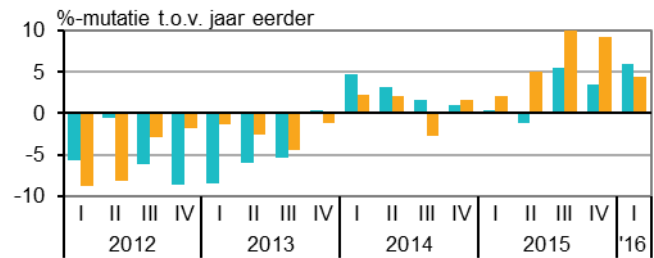
Reclame- en marktonderzoekbureaus

2016 start met omzetstijging

De omzet in de reclamebranche steeg met 6 procent in het eerste kwartaal van 2016. Dit is de grootste omzetstijging voor deze branche in de afgelopen tien jaar. Vanaf 2014 krabbelt de reclamebranche weer op met gemiddelde groeicijfers van ruim 2 procent op jaarbasis. Vanaf de tweede helft van 2015 zet het herstel sterk door.

Markt- en opinieonderzoekbureaus noteerden in het eerste kwartaal een omzetstijging van ruim 4 procent. Ten opzichte van de voorgaande twee kwartalen, waarin de omzet met bijna 11 en ruim 9 procent steeg, is de stijging wel fors afgezwakt. Na twee jaar van flinke omzetsdalingen werd door de marktonderzoekers in 2014 voorzichtig de weg omhoog weer ingezet, waarna in 2015 de omzet met bijna 7 procent steeg.

Omzetontwikkeling reclamewezen en marktonderzoek

Bron: CBS

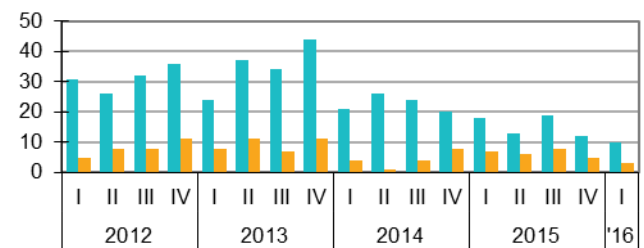
StatLine: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Aantal faillissementen verder gedaald

Het aantal faillissementen is in het eerste kwartaal van 2016 gedaald ten opzichte van een kwartaal eerder. In de reclamebranche gingen 10 bedrijven failliet tegen 12 bedrijven in het kwartaal ervoor. In de marktonderzoekbranche gingen 3 bedrijven over de kop. Een kwartaal eerder waren dit er 5. Hiermee blijft het aantal uitgesproken faillissementen in beide branches, net als in 2015, laag.

In het eerste kwartaal van 2015 waren er ruim 29 duizend bedrijven actief in het reclamewezen en bijna 6 duizend in markt- en opinieonderzoek. Voor beide branches is dit aantal iets hoger dan een jaar eerder.

Uitgesproken faillissementen reclamewezen en marktonderzoek

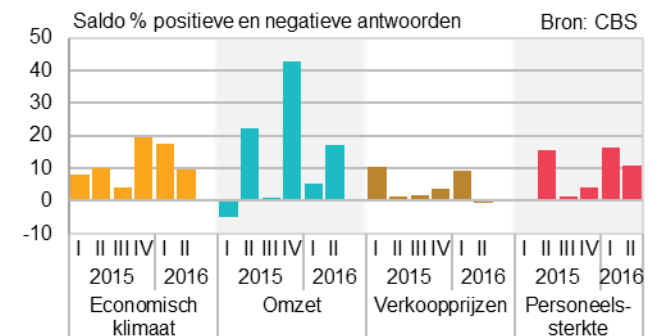
Bron: CBS

StatLine: Uitgesproken faillissementen

Omzetstijging verwacht

In het tweede kwartaal zijn reclamemakers en marktonderzoekers per saldo positief in hun verwachtingen over de personeelssterkte, maar wel minder positief dan drie maanden geleden. Het aantal ondernemers dat een groei van de personeelssterkte verwacht, is nog steeds groter dan het aantal dat een krimp verwacht. Hetzelfde geldt voor de verwachtingen met betrekking tot het economisch klimaat. Ondernemers verwachten per saldo een groei van de omzet. Het aantal ondernemers dat een groei verwacht is echter iets kleiner dan in dezelfde periode vorig jaar. Er worden nagenoeg geen veranderingen verwacht in de gehanteerde tarieven.

Verwachtingen reclamewezen en marktonderzoek

Bron: CBS

StatLine: Conjuncturenquête Nederland

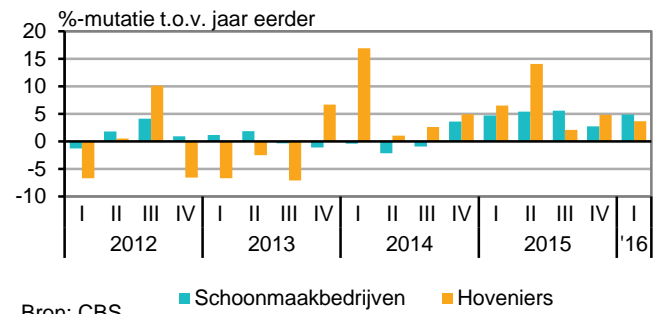
Schoonmaakbedrijven en hoveniers

Omzetgroei houdt aan

De positieve trend bij de schoonmaakbedrijven houdt aan. De omzet is met 4,9 procent gegroeid in het eerste kwartaal. Hiermee zet de branche het positieve jaar 2015, waarin de omzet op jaarbasis met 4,6 procent groeide, door. Tevens is dit het zesde kwartaal op rij dat de omzet van de schoonmaakondernemingen groeit.

Ook de hoveniers deden goede zaken. Zij boekten in het eerste kwartaal 3,6 procent meer omzet ten opzichte van een jaar eerder. De omzet in de branche is onafgebroken gegroeid sinds het vierde kwartaal van 2013, met een gemiddelde groei van 6,9 procent.

Omzetontwikkeling schoonmaakbedrijven en hoveniers

Bron: CBS

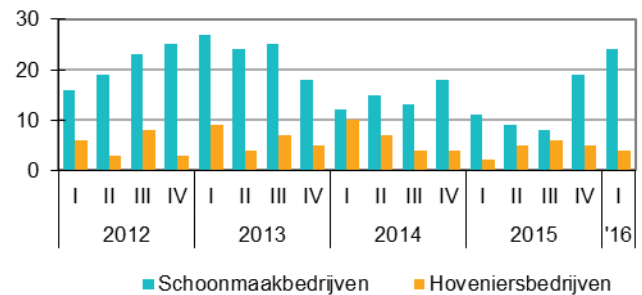
StatLine: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Weer meer schoonmaakbedrijven failliet

In het eerste kwartaal van 2016 zijn er 24 schoonmaakbedrijven failliet gegaan. Voor het tweede kwartaal op rij zijn er nu meer schoonmaakbedrijven failliet gegaan dan het voorgaande kwartaal. Hiermee is het aantal op het hoogste punt gekomen sinds het derde kwartaal van 2013.

Het aantal hoveniersbedrijven dat in het eerste kwartaal bankroet ging, is uitgekomen op 4. Hiermee zijn de faillissementen op een niveau onder het gemiddelde van de afgelopen vier jaar uitgekomen. Ook is het aantal lager dan het vierde kwartaal van 2015, toen er 5 bedrijven failliet gingen.

Uitgesproken faillissementen schoonmaakbedrijven, hoveniers e.d.

Bron: CBS

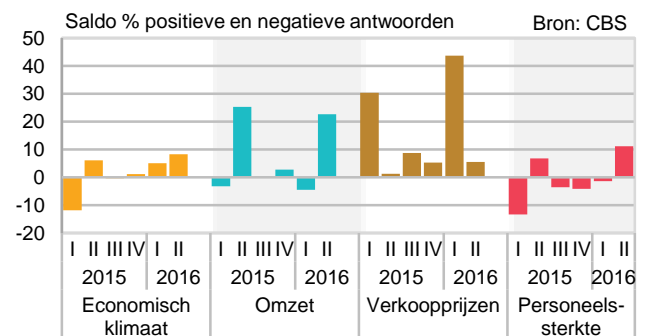
StatLine: Uitgesproken faillissementen

Positieve verwachtingen ondernemers

Van de schoonmaakbedrijven en hoveniers verwacht per saldo 23 procent een toename van de omzet in het tweede kwartaal. Met name hoveniers zijn hierover positief. Voor deze branche is het tweede kwartaal meestal een periode van stijgende omzetten ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Ondernemers verwachten ook een groei van de personeelssterkte. Met name in de schoonmaakbranche zijn de verwachtingen hierover positiever dan een jaar geleden.

Ook over het economisch klimaat zijn hoveniers en schoonmaakbedrijven positief gestemd. De verkoopprijzen zullen naar verwachting per saldo bij een klein aantal ondernemers toenemen.

Verwachtingen schoonmaakbedrijven, hoveniers e.d.

StatLine: Conjunctuurenquête Nederland

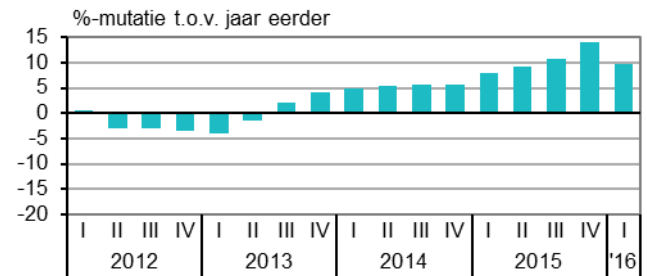
Uitzendbranche en arbeidsbemiddeling

Omzetgroei zet stevig door

De omzet van de arbeidsbemiddelaars, uitzendbureaus en personeelsbeheerders steeg in het eerste kwartaal van 2016 ten opzichte van een jaar eerder. Met 9,9 procent was de groei wel iets minder sterk dan de voorgaande twee kwartalen. De omzet van de uitzendbranche stijgt het derde kwartaal van 2013 onafgebroken en de groei was tot vorig kwartaal elk kwartaal groter dan het voorgaande kwartaal.

In totaal nam het aantal banen op de Nederlandse arbeidsmarkt met 12 duizend af in het eerste kwartaal. Dit is de eerste daling in twee jaar tijd. Daarvoor nam de werkgelegenheid zeven kwartalen op rij toe. Ook in de uitzendbranche nam het aantal banen met 2 duizend af.

Omzetontwikkeling uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling

Bron: CBS

StatLine: Zakelijke dienstverlening; omzetontwikkeling

Afname langlopende uitzenduren

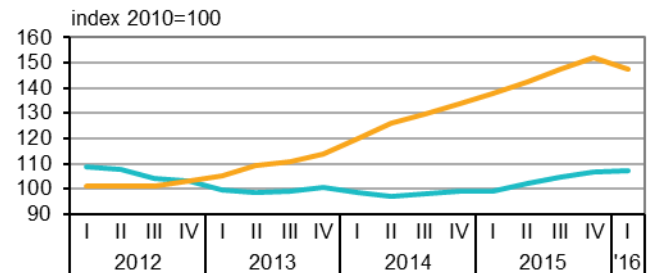
Het aantal uitzenduren daalde met 1,5 procent in het eerste kwartaal van 2016 ten opzichte van het kwartaal ervoor. Deze afname volgt op bijna drie jaren met een toename van de uren.

Voor de uren in langlopende contracten¹ betekende de afname van 3 procent ten opzichte van een kwartaal eerder een omslag in het patroon van de afgelopen vier jaar. De kortlopende contracten lieten met 0,4 procent nog wel een kleine stijging zien maar deze was minder sterk dan voorgaande kwartalen.

De uitzenduren hebben in vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder nog steeds een flinke toename van 8 procent.

¹ Het basiscontract zonder uitzendbeding staat bekend als 'fase A' en telt maximaal 78 weken. Uitzenduren in 'fase B en C' zijn in de vorm van langere contracten waarbij de uitzendkrachten voor bepaalde respectievelijk onbepaalde tijd in dienst zijn van het uitzendbureau.

Seizoengecorrigeerde indexcijfers van de uitzenduren

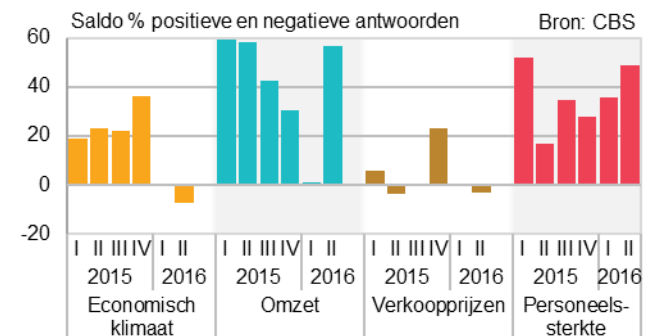
Bron: CBS

StatLine: Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling; ontwikkeling omzet en uren

Omzetgroei verwacht voor uitzendbranche

Waren ondernemers in de uitzendbranche vorig kwartaal neutraal in hun omzetverwachtingen, voor het tweede kwartaal wordt door per saldo 57 procent van de ondernemers een omzetgroei verwacht. Ook voor de personeelssterkte verwacht per saldo 49 procent van de ondernemers groei. Dit terwijl het economisch klimaat naar verwachting in het tweede kwartaal juist iets verslechtert. Per saldo verwacht 8 procent van de ondernemers een verslechtering van het economisch klimaat. In de tariefstelling worden weinig veranderingen verwacht.

Verwachtingen uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling

StatLine: Conjuncturenquête Nederland

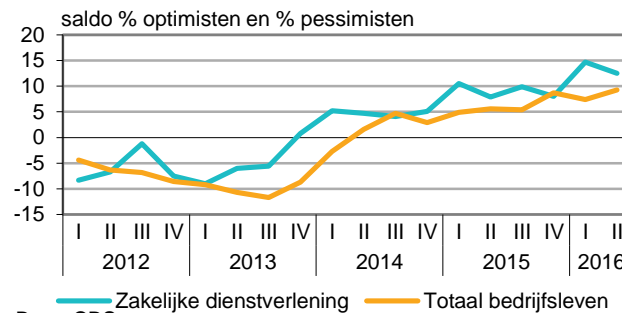
Economisch beeld

Ondernemersvertrouwen nog steeds hoog

Het vertrouwen onder de zakelijke dienstverleners is in het tweede kwartaal iets gedaald en uitgekomen op 13. Daarmee bevindt het ondernemersvertrouwen van zakelijke dienstverleners zich nog steeds op historische hoogte. Het ondernemersvertrouwen is sinds eind 2013 onafgebroken positief.

Het vertrouwen van het totale Nederlandse bedrijfsleven kent een vergelijkbaar patroon, maar kende aan het begin van het tweede kwartaal nauwelijks een daling. Zakelijke dienstverleners zijn de afgelopen jaren positiever gestemd dan het totale bedrijfsleven.

Ondernemersvertrouwen (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

StatLine: Ondernemersvertrouwen

Uitgelicht

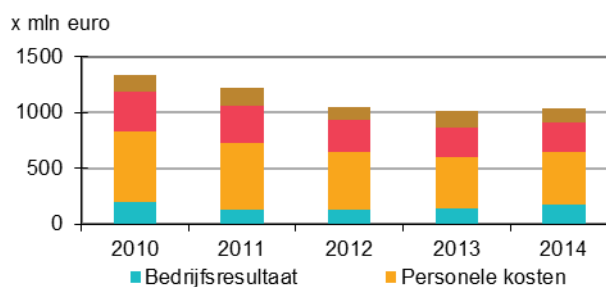
Bedrijfsresultaat architecten in 2014 toegenomen

Het bedrijfsresultaat van architecten is in 2014 toegenomen tot 175 miljoen euro. Dit nadat het bedrijfsresultaat daalde van 194 miljoen euro in 2010 naar ongeveer 125 miljoen in 2011 en 2012; een afname van ruim 35 procent. Vervolgens liet het resultaat in 2013 weer een lichte stijging zien.

Dit betere resultaat is vooral te danken aan kostenbesparingen. De kosten namen tussen 2010 en 2014 met 25 procent af terwijl de opbrengsten met ruim 22 procent afnamen. Vooral de personele kosten zijn sinds 2010 verminderd. In 2014 was de architectenbranche goed voor een omzet van ruim 1 miljard euro; een afname van een kwart ten opzichte van 2010.

Deze informatie en meer over andere zakelijke dienstverleners, vindt u door op de link hiernaast te klikken.

Bedrijfsresultaat- en kosten architecten

Bron: CBS

StatLine: Dienstverlening; arbeids- en financiële gegevens

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van cijfers zoals die op 31 mei 2016 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers beschikbaar, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn doorgaans niet gecorrigeerd voor seizoeninvloeden. Indien dit wel het geval is staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD)

Datum 31 mei 2016

Meer informatie

CBS Infoservice: [Infoservice](#)
Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444